

Investointitiedustelu

TAMMIKUU 2021

Teollisuuden investoinneissa selvää piristymistä

- **Teollisuuden investointien odotetaan kasvavan kuluvana vuonna selvästi**
- **Myös tutkimus- ja kehitykseen hienoisessa kasvussa**
- **Investointiasteen ennakoitaan nousevan**
- **Investointien tärkein käyttötarkoitus on tuotantokapasiteetin korvaaminen**
- **Kuluvan vuoden investointisuunnitelmat voivat muuttua, mikäli koronaviruspandemiaa ei saada kuriin**

Yhteenveto

EK:n Investointitiedustelun mukaan teollisuuden kiinteiden investointien arvon odotetaan tänä vuonna kasvavan viime vuoteen nähden 13,8 prosenttia ja T&K-investointien 2,0 prosenttia. Yhteensä teollisuuden investointisumma siis lisääntyisi viime vuoteen verrattuna 9,0 prosenttia. Viime vuonna teollisuuden kiinteät investoinnit vähenivät edelliseen vuoteen nähden 2,2 prosenttia ja T&K-investoinnit 0,2 prosenttia. Yhteensä vuonna 2020 teollisuuden investoinnit vähenivät 1,4 prosenttia edellisestä vuodesta.

Kuluvalla vuodelle suunniteltujen investointien toteutumiseen liittyy kuitenkin koronaviruspandemiasta johtuen poikkeuksellisen suuri epävarmuus. Mikäli virusta ei rokotusten avulla pystytä saamaan kuriin ja rajoituksia joudutaan jatkamaan, vaikuttaa tämä väistämättä myös jo suunniteltujen investointien toteutukseen.

Vuonna 2021 teollisuuden kiinteiden investointien arvoksi ennakoitaan EK:n Investointitiedustelun mukaan noin 4,6 miljardia euroa ja T&K-menojen arvoksi noin 2,8 miljardia euroa. Vuonna 2020 teollisuuden kiinteiden investointien arvo oli noin 4,1 miljardia euroa ja T&K-investointien arvo vajaat 2,8 miljardia euroa. Tilastokeskuksen kansantalouden tilinpidon uusimmat tiedot ovat vuodelta 2019 ja tällöin teollisuuden kiinteiden investointien arvo oli vajaat 4,2 miljardia euroa ja T&K-investointien arvo hieman alle 2,8 miljardia euroa.

Jos mukaan lasketaan myös energiateollisuuden investoinnit, ennakoitaan teollisuuden kiinteiden investointien arvoksi tänä vuonna noin 6,9 miljardia, mikä tarkoittaisi 19,5 prosentin kasvua viime vuoteen nähden. Viime vuonna tehdasteollisuuden ja energiateollisuuden yhteenlaskettujen kiinteiden investointien arvo oli noin 5,7 miljardia euroa ja laskua edelliseen vuoteen nähden olisi tullut noin 7,7 prosenttia. Vuonna 2019 vastaavien kiinteiden investointien arvo oli noin 6,2 miljardia euroa.

21%

Investointiaste

Teollisuuden investoinnit 2019–2021

Teollisuuden investoinnit toimialoittain

Teknologiaeteollisuuden

Vuonna 2019 teknologiaeteollisuuden kiinteiden investointien arvo oli 1,8 miljardia euroa. EK:n Investointitiedustelun mukaan alan investoinnit vähenivät viime vuonna noin 1,7 miljardiin euroon mutta tänä vuonna niiden ennustetaan kasvavan yli 1,8 miljardiin euroon.

Metallien jalostuksen investointien arvo oli toissa vuonna noin 340 miljoonaa euroa. Investointitiedustelun ennakkotiedon mukaan alan investoinnit laskivat viime vuonna noin 280 miljoonaa euroon ja tänä vuonna laskun ennakoidaan jatkuvan ja alan investointien arvo olisi vajaat 270 miljoonaa euroa.

Kone- ja metallituoteteollisuuden investointien arvo vuonna 2019 oli vajaat miljardi euroa. Viime vuonna alan investoinnit kasvoivat ja niiden arvo oli hieman yli miljardi euroa. Tänä vuonna alan investointien kasvun odotetaan hieman kiihtyvän ja niiden arvo olisi hieman alle 1,2 miljardia euroa.

Elektroniikka- ja sähköteollisuuden kiinteiden investointien arvo oli toissa vuonna noin 500 miljoonaa euroa. Vuonna 2020 alan investointien arvioitiin laskevan noin 430 miljoonaa euroon. Kuluvana vuonna laskun ennakoidaan jatkuvan ja investointitiedustelun mukaan alan investointien arvo olisi tänä vuonna vajaat 400 miljoonaa euroa.

Teollisuuden investoinnit ja investointisuunnitelmat vuosina 2019–2021, milj. euroa (käyvin hinnoin) ja muutosprosentit

	2019	2020	2021	19–20 %	20–21 %
Kiinteät investoinnit	4 172	4 079	4 644	-2,2	13,8
Tutkimus- ja kehitysmenot	2 764	2 757	2 812	-0,2	2,0
Yhteensä	6 936	6 837	7 455	-1,4	9,0

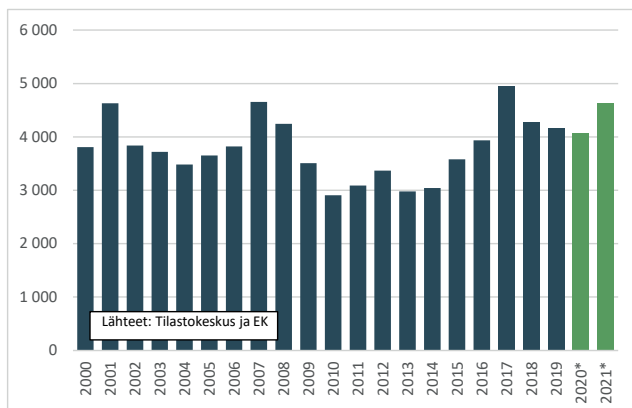
Kemianteollisuus

Vuonna 2019 kemianteollisuuden investointien arvo oli noin 800 miljoonaa euroa. EK:n Investointitiedustelun mukaan toimialan investoinnit kasvoivat viime vuonna selvästi ja niiden arvo oli lähes 900 miljoonaa euroa. Vuonna 2021 alan investointien odotetaan yhä kiihdyttävän kasvuaan ja niiden arvo olisi hieman alle 1,2 miljardia euroa.

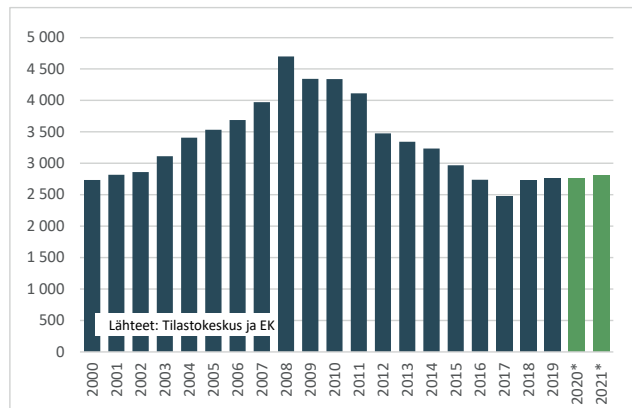
Metsäteollisuus

Metsäteollisuuden Suomeen kohdistuvien investointien arvo oli toissa vuonna noin 770 miljoonaa euroa. Viime vuonna alan

Teollisuuden kiinteät investoinnit Suomessa 2000–2021, Miljoonaa euroa

Teollisuuden t&k-menot Suomessa 2000–2021, Miljoonaa euroa

Teollisuuden investoinnit 2019–2021

investoinnit olivat suurin piirtein edellisvuotisella tasolla eli niiden arvo oli vajaat 770 miljoonaa euroa. EK:n Investointitiedustelun mukaan investoinnit kääntyisivät tänä vuonna laskuun ja investointiodotus kuluvalle vuodelle olisi 630 miljoonaa euroa.

Elintarviketeollisuus

Elintarviketeollisuuden kiinteiden investointien arvo oli 420 miljoonaa euroa vuonna 2019. Tiedustelun mukaan investointisumma väheni viime vuonna ja investointien arvo oli noin 360 miljoonaa. Tänä vuonna elintarviketeollisuuden alan investointien ennakoitaan kasvavan voimakkaasti ja niiden arvo olisi hieman alle 620 miljoonaa euroa.

Rakennustuoteteollisuus

Rakennustuoteteollisuuden kiinteät investoinnit olivat noin 230 miljoonaa euroa vuonna 2019. Viime vuonna alan investoinnit laskivat EK:n Investointitiedustelun mukaan noin 190 miljoonaa euroon. Tänä vuonna rakennustuoteteollisuuden investointien

odotetaan jälleen piristyvän ja investointien odotetaan nousevan noin 240 miljoonan euroon.

Muu teollisuus

Vuonna 2019 muun teollisuuden investointien arvo oli 160 miljoonaa euroa. Viime vuonna investoinnit supistuivat vajaaseen 130 miljoonaan euroon. Tänä vuonna muun teollisuuden investointien arvoksi ennakoitaan reilut 130 miljoonaan euroa, joten taso on hyvin lähellä viime vuotta. Tähän ryhmään kuuluvat mm. tekstiili- ja vaatetusteollisuuden, painamisen ja huonekalujen valmistuksen toimialat.

Energiahuolto

Vuonna 2019 energiahuollon kiinteät investoinnit olivat noin 2,1 miljardia euroa. Vuonna 2020 investointien arvioitiin laskeneen noin 1,7 miljardiin euroon. Tänä vuonna investointien odotetaan kasvavan noin 2,2 miljardin euron tasolle.

Teollisuuden kiinteät investoinnit ja investointisuunnitelmat vuosina 2019–2021, milj. euroa (käyvin hinnoin) ja muutosprosentit

	2019	2020	2021	19–20 %	20–21 %
Elintarviketeollisuus	420	364	616	-13,2	69,1
Metsäteollisuus	765	767	630	0,3	-17,9
Kemianteollisuus	801	899	1 177	12,2	31,0
Rakennustuoteteollisuus	229	186	240	-19,1	29,4
Teknologiaeteollisuus	1 796	1 736	1 846	-3,4	6,3
- metallien jalostus	336	279	266	-17,1	-4,7
- kone- ja metallituoteteollisuus	982	1 033	1 183	5,1	14,6
- elektroniikka- ja sähköteollisuus	478	425	397	-11,1	-6,5
Muu teollisuus	160	127	134	-20,7	5,3
Tehdasteollisuus	4 172	4 079	4 644	-2,2	13,8
Energiahuolto	2 055	1 669	2 224	-18,8	33,3
Tehdasteollisuus ja energiahuolto yhteensä	6 227	5 749	6 868	-7,7	19,5

Teollisuuden investoinnit 2019–2021

Investointiaste hienoisessa kasvussa

Investointiaste eli kiinteiden investointien suhde jalostusarvoon oli vuonna 2019 hieman alle 12 prosenttia. Vuonna 2020 investointiaste nousi hienoisesti ja kuluvana vuonna nousun odotetaan yhä jatkuvan ja investointiaste olisi tänä vuonna reilut 13 prosenttia. Mikäli mukaan lasketaan myös tutkimus- ja kehitysmenot, ennakoidaan investointiasteen olevan kuluvana vuonna noin 21 prosenttia.

Suomen teollisuuden investointiaste on hieman Länsi-Euroopan keskiarvon alapuolella.

Parhaat odotukset pienillä yrityksillä

Investoinnit kasvoivat vuonna 2020 voimakkaimmin keskiuurissa, 50-249 henkeä työllistävissä yrityksissä.

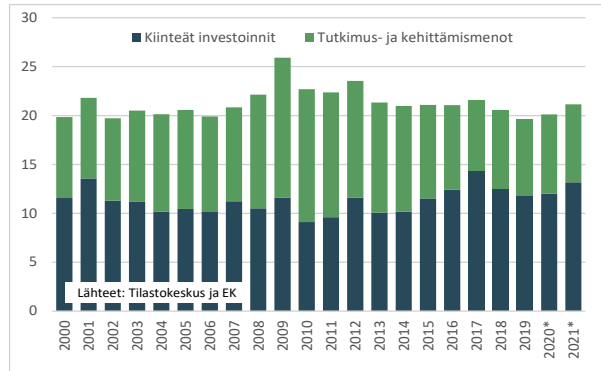
Tänä vuonna investointien kasvun odotetaan painottuvan pieniin, alle 50 henkeä työllistäviin yrityksiin. Myös isojen, yli 500 henkeä työllistävien yritysten investointien ennakoidaan kasvavan vahvasti.

Valtaosa tehdasteollisuuden investoinneista tehdään suurissa yrityksissä. Noin 51 prosenttia teollisuuden kiinteistä investoinneista toteutettiin vuonna 2019 vähintään 500 henkeä työllistävissä yrityksissä.

Pienet ja keskiuuret yritykset

Vuonna 2019 pienten, alle 50 henkeä työllistävien yritysten investointien arvo oli 737 miljoonaa euroa. Viime vuonna pienten yritysten investoinnit vähenivät EK:n Investointiedustelun

Teollisuuden investointiaste Investoinnit suhteessa arvonlisäykseen, %

mukaan selvästi mutta kuluvana vuonna investointien tahdin odotetaan taas reipastuvan huomattavasti.

Keskisuurissa, 50–249 henkeä työllistävissä yrityksissä investointien arvo oli 739 miljoonaa euroa vuonna 2019. Tämän kokoluokan yritysten investoinnit kasvoivat viime vuoden aikana selvästi ja kasvun ennakoidaan jatkuvan myös tänä vuonna, vaikkakin hieman viime vuotta vaimeampana.

Suuret yritykset

Vuonna 2019 kiinteiden investointien arvo oli 250–499 henkeä työllistävissä yrityksissä 586 miljoonaa euroa. Viime vuonna investoinnit supistuivat kohtalaisesti mutta tänä vuonna investointiaktiivisuuden ennakoidaan taas kasvavan.

Vähintään 500 henkeä työllistävissä yrityksissä investointien arvo oli vuonna 2019 noin 2,1 miljardia euroa. Vuonna 2020 investointien arvo pysyi suurin piirtein edellisvuoden tasolla mutta kuluvana vuonna kasvun odotetaan olevan taas kiihtyvän selvästi.

Teollisuuden kiinteät investoinnit suuruusluokittain vuosina 2019–2021 milj. euroa (käyvin hinnoin) jamuutosprosentit henkilökunnan määrän mukaan jaoteltuna

	2019	2020	2021	19–20 %	20–21 %
Alle 50	737	574	702	-22,1	22,4
50–249	739	911	980	23,3	7,5
250–499	586	489	527	-16,5	7,7
Vähintään 500	2 110	2 105	2 434	-0,2	15,6
Tehdasteollisuus	4 172	4 079	4 644	-2,2	13,8

Investointien tarkoitus vuonna 2021

Tärkein investointien tarkoitus on kapasiteetin korvaaminen

EK:n Investointitiedustelun mukaan 50 prosenttia kuluvalle vuodelle suunnitelluista tehdasteollisuuden kiinteistä investoinneista on korvausinvestointeja.

Kapasiteettia kasvattavien laajennusinvestointien osuus kaikista investoinneista odotetaan kuluvana vuonna olevan 23 prosenttia.

Rationalisointi-investointien osuus kaikista kiinteistä investoinneista on kuluvana vuonna 17 prosenttia, ja lopuilla 10 prosentilla investoinneista arvioidaan olevan muita tavoitteita kuin edellä mainitut (esim. ympäristönäkökohdat).

Toimialoitain tarkasteltuna kapasiteetin korvaaminen on tärkein investointien tarkoitus kaikilla muilla toimialoilla paitsi energihuollon alalla.

Investointeihin vaikuttavat tekijät vuonna 2021

Euroopan komission suhdannetiedustelujärjestelmään kuuluvissa investointikyselyissä kartoitetaan myös investointeihin vaikuttavia tekijöitä.

EK:n Investointitiedustelun vastaajat arvioivat tärkeimmäksi investointeihin vaikuttavaksi tekijäksi kysynnän. Lähes yhtä paljon yritysten investointipäätöksiin vaikuttavat tekniset tekijät.

Verrattuna viime tuloksiin teknisten tekijöiden merkitys pieneni samalla kun kysynnän merkitys kasvoi.

Teollisuuden investointeihin vaikuttavat tekijät 2021. Tekijät jaoteltuna vaikutuksen voimakkuuden mukaan (%)

	Vaikuttaa paljon	Vaikuttaa vähän	Ei vaikuta	Rajoittaa vähän	Rajoittaa paljon	Ei vastausta
Kysyntä	15	68	7	9	1	0
Rahoitus tai odotettu voitto	4	62	17	12	5	0
Tekniset tekijät	14	67	19	0	0	0
Muut tekijät	6	46	40	5	0	3

Kiinteiden investointien tarkoitus 2021. Investoinnit jaoteltuina käyttötarkoituksen mukaan (%)

	Kapasiteetin korvaaminen	Kapasiteetin lisääminen	Rationalisointi	Muu tarkoitus
Elintarviketeollisuus	49	27	8	16
Metsäteollisuus	52	21	21	6
Kemianteollisuus	59	19	14	8
Rakennustuoteteollisuus	37	24	21	18
Teknoliateollisuus	41	29	19	11
– metallien jalostus	70	4	8	18
– kone- ja metallituoteteollisuus	22	46	18	14
– elektroniikka- ja sähköteollisuus	44	23	33	0
Muu teollisuus	25	4	27	44
Tehdasteollisuus	50	23	17	10
Energihuolto	38	45	12	5

Miten investointitiedustelu tehdään?

Yleistä

Tämä investointitiedustelu on osa EU:n harmonisoitua suhdannetiedustelujärjestelmää. Tiedustelussa esitettävät kysymykset ovat valtaosin Euroopan komission laatimia. Investointitiedustelu tehdään kaksi kertaa vuodessa, keväällä ja syksyllä. Tämän julkaisun taustana oleva investointitiedustelu tehtiin loka-joulukuussa 2020.

Vastaajajoukko

Syksyn 2020 tiedustelussa kysyttiin yritysten toteutuneita investointeja vuodelta 2019 sekä investointisuunnitelmia vuosille 2020 ja 2021. Tiedustelu osoitettiin pääsääntöisesti EK:n suhdannetiedustelun otokseen kuuluville yrityksille. Tiedusteluun vastasi 218 tehdasteollisuuden yritystä.

Tiedusteluun vastanneiden yritysten yhteenlaskettu liikevaihto Suomessa oli vuonna 2019 noin 67,5 miljardia euroa. Vastaajayritykset työllistivät Suomessa noin 122 000 työntekijää. Tiedusteluun osallistuvien yritysten investoinnit kattavat noin kaksi kolmasosaa tehdasteollisuuden kaikista investoinneista.

Tässä julkaisussa kyselyn tulokset on korotettu vastaamaan Tilastokeskuksen kansantalouden tilinpidon mukaisia tehdasteollisuuden kiinteitä investointeja. Perusvuotena on käytetty Tilastokeskuksen ilmoittamia lukuja vuodelta 2019. Tehdasteollisuuden lisäksi tiedusteluun kuuluu energiantuotannon yrityksiä.

Investointikäsitteet

Kiinteisiin investointeihin ei tässä tiedustelussa lueta tutkimus- ja tuotekehitystoimintaa. Tältä osin investointikäsite poikkeaa uudistetusta kansantalouden tilinpidosta, jossa t&k-toiminta lasketaan investointeihin. Esimerkkejä kiinteistä investoinneista ovat uudet talonrakennukset, maa- ja vesirakennukset, koneet, laitteet ja kuljetusvälineet sekä myös ns. aineettomat investoinnit (esim. tietokoneohjelmistot). Tässä, syksyllä tehdyssä tiedustelussa tarkastellaan kiinteiden investointien lisäksi yleisluonteisesti tutkimus- ja tuotekehitystoimintaa. Tutkimustoiminnan kehitystä seurataan tarkemmin keväisin tehtävällä tiedustelulla.

Kysely ei koske tavanomaista kunnossapitoa, käytössä olleiden pääomatavaroiden ostoa tai myyntiä, ei myöskään leasing-hankintoja. Käyttöomaisuuden myyntituottoja ei ole otettu myöskään huomioon investointimenoja laskettaessa. Kutakin vuotta koskevat luvut on ilmoitettu asianomaisen vuoden toteutuneiden tai arvioitujen hintojen mukaisina eli käyvin hinnoin.

Investointitiedustelun vastausprosentit toimialoitain

	Lukumäärä	Liikevaihto	Henkilöstö
Elintarviketeollisuus	27	3 367	9 186
Metsäteollisuus	21	18 111	28 744
Kemianteollisuus	30	11 551	16 911
Rakennustuoteteollisuus	15	1 337	5 025
Teknolomiteollisuus	105	32 364	58 537
Muu teollisuus	20	779	3 557
Koko tehdasteollisuus	218	67 509	121 960

**Elinkeinoelämän
keskusliitto**

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

www.ek.fi

Lisätietoja:

Asiantuntija Terhi Heikkonen
Puh. 040 556 8884

Johtava ekonomisti Sami Pakarinen
Puh. 050 343 4337

etunimi.sukunimi@ek.fi